

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. ker., Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

Nemo úr röpiratáról.

I.

Ha egy valaki, mondjuk orientalista, vagy vallásbölcselelő leírna egy ilyen forma mondatot: „Mohamed Koránja keresztyén erkölcsi tartalommal töltötte meg a názárethi Jézus evangéliomát“, akkor, mérget veszek rá, hogy Kristóffy ügyvivő úr, meg az ő alteregója, Nemo nagyságos úr, azt mondanák, hogy igaza van Kautz úr öméltóságának aki, mint a legelső magyar tudományos intézetnek, a Magyar Tudományos Akadémiának, emnens tagja, azt mondotta, hogy ninesen magyar tudományosság; mert aki olyan badarságot állít, hogy Krisztus evangéliomába Mohamed lehelt keresztyén szellemet, az annyira tökkelütött számár, hogy az másutt nem legelhet, mint Ázsia előcsarnokában, vagy mondjuk: a három bére és négy folyó honában, ahol a szamaraknak is meg van az a privilégiumuk, hogy tollat foghassanak és hirdessék a maguk külön bölcsességét.

Szóval engem rettenetesen összeszamaraznának, ha a fenti vallástörténelmi tételt szóval hirdetni, vagy nyomdafesték utján propagálni merném. Akkor Nemo ur ugyanis azt indítványozná, hogy zárják be előttem a kathedrát, hogy külön

reám való tekintettel korlátozzák a választási jogot, mert a hasonló négylabuaknak még csak egy árva szavazattal sem szabad részt venniök a közügyek intézésében, legyen bár öt évenként egyszer, mivelhogy a szabadság nem arra való, hogy romboljon, aki rombolni tud, hanem arra, hogy építsen, aki építeni hivatva van.

Nemo urról, mikor röpiratának még csak a címlapját olvastam el, meg volt ez a véleményem: meg voltam szentül győződve arról, hogy aki azt kiáltja, hogy „Le az álarccal!“, az lehet detektív, de nem pénzhamisító; lehet Bali Mihály, de nem Savanyu Józsi; és ime röpirata 36-ik oldalának alján ezt olvasom: „a 67-es kiegyezés, reintegrálta és nemzeti tartalommal töltötte meg a 48-as alkotmányt.“

Ime Mohamed, aki keresztyénebb akar lenni, mint a keresztre feszített Krisztus!

Szegény jó Petőfi! tudad-e te valaha, hogy végeél gyanánt a 67-diki kiegyezés lebegett szemed előtt, mikor azt énekelted, hogy „Holt testemen át futó paripák száguldjanak a kivivott diadalra s ott hagyjanak engem összetiporva!“ Damjanich, Leiningen, Aulich és még tiz jó társatok, tudtatok-e, hogy miért küzdöttetek, miért

haltatok meg oly csúfos módon? Megmondja nektek Nemo úr: azért éltetek, azért haltatok, hogy a magyar szabadság netovábbja megvalósuljon az 1867-diki XII. törvényekkel!

Oh az a törvények! micsoda egy törvények az! Úgy tele van nemzeti tartalommal, hogy legutóbbi kommentárja, a chlopyi hadiparancs, világosan megjelöli a magyar néptörzs történelmi feladatát a következő ezer esztendőre! Élni a nagy egészségért, azért áldozni legnemesebb faji jellegűet, ez a mi célunk; s a chlopyi hadiparancs alapján készült összm monarchiás káte, kilences bizottság híres programja, megmondja nekünk világosan, hogy a magyar király felség jogai feltétlenül megilletik a Szent István koronájának viselőjét, de a magyar nyelvnek bárhol és bármikor való használatához a magyar nemzetnek joga nines.

Ki mer ezekben az igazságokban kételkedni, mikor Nemo úr mondja ezeket; Nemo úr, aki a magyar vezényszóért való küzdelmet frivolnak, örültetésnek mondja, aki azt erősíti, hogy nines jogunk mást akarni, mint amit felülről reánk diktálnak.

„Jó Petőfi, aludj békén, valahol az ország szélén.“ mert magyar vezényszó nem fogja többé háborgatni a magyar

T Á R C A.

A korhadt kereszt alatt.

Nem büszke márványból, fatörzsekből
Esetlen kezek ácsolának téged.
Ütszélén állsz . . . Eh! minek beszélek? !
Óh! de mégis . . . valami úgy éget.

Elfáradtam, amíg ide értem,
Elfáradtam a világ zajában.
Örültem neki . . . És fölbredék —
Most tudom csak, mily sok csalódás van.

Sasszárnyakon a magasba vágytam,
Most tudom csak, erőm, hogy mily kevés.
E kopott élet szürke porából
Fölemelkedni olyan-olyan nehéz.

Szerettem igaz, forró szerelmemmel.
S kit imádtam, hűtlenül elhagyott.
Ah! nem igaz! — én . . . én hagyám el őt.
Szerelméért szerelmet nem adott

Most, hogy megtépett szívvel ide jövék,
Rajtad áll meg bágyadt tekintetem

Te! . . . korhadt keresztnek isteni képe! . . .
— S im — egy új harcra erőt merittem!! . . .

Újult erővel új harcra mégyek,
Vagy elbukom, vagy babért aratok.
Újra fölveszem a súlyos keresztet,
Viszem . . . viszem, míg le nem roskadok. . . .

Beresényi Pál.

Egy lap B. orvos naplójából.

Irta: ifj. Tompos Endre.

(II. közlemény.)

Már két hónapja kezelem G.-t. Az igazgató orvos saját kérelmemre hozzám osztotta be gyógykezelés végett s már szépen javul. Az első napokban nem lehetett birni vele. Folyton örvöngött. Egy nap rémülten szalad be hozzám az egyik szolga s jelenti, hogy a 27-es szám az ápolóját fojtogatja. Szegény G. volt a 27-es. Rögtön oda mentem, de már akkor vége volt a rohamnak. Az ápolót majdnem megfojtotta, alig birták kiszabadítani kezei közül. A kényszerzubbonyt nem birták ráadni, mert valahonnan egy kést kerített s azzal fenyegetőzött, hogy ha valaki hozzányul, magába dőfi a kést.

Engem hívtak tehát, mert én reám többnyire hallgatott. Beléptem a cellába. Szegény ott ült egy sarokban, a kést kezében szorongatta, s mereven nézett rám fénytelen szemével. Én is rászögeztem szememet s erőlyes vontatott hangon mondtam neki: „Ugyan kérlek, mit akarsz azzal a késsel, hiszen az az enyém! Add ide rögtön!“ Szó nélkül engedelmeskedett.

Ez volt a legutolsó rohama. Azóta csendesen viseli magát, most már szépen sétál a többiekkel s egy napfényes szobát kapott, melyben már ágy s egy szék is volt. Eddig sötét cellában kellett tartani s még ágyat sem lehetett neki adni, hogy kárt ne tehessen magában.

Meg voltam róla győződve, hogy csak évek múlva gyógyulhat meg, de az utolsó roham óta egészen megváltozott, úgy hogy hinni kezdtem abban, hogy rövid idő alatt teljesen meggyógyul.

Rohamai ugyanis teljesen elmaradtak s csak abból lehetett még beteg voltára következtetni, hogy óra hosszáig is elült szótlánul egy pontra szegezve szemét s ha felesége jutott eszébe, rögtön elkezdett panaszkodni: „Ma éjjel megint eljött s olyan sokáig nézett rám, hogy azt hittem, már megőrülök!“

Telephon 114. Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönségnek az iskolai idény közeledtével Telephon 114.

dúsan felszerelt raktárát leány és fiu-cipőkben, ingek, gallérok zsebkendők és harisnyákban a legjobb minőségűt és a legjutányosabb árak mellett **Eisler Károly** divatkereskedő **Nyiregyházán.**

király nyugalmát; aradi vértanuk, ujjongatok fenn a magas égben, mert a ti küzdelmeiteknek, a ti vértanui halálotoknak legvégső célját a megvalósulásban most már nem hátráltatja más, mint az a gyalázatos koalíció, mely magyar vezényleti nyelvet követel a magyar katonának, piros-fehér-zöld zászlót az Alföld fiának, mikor táborba száll.

El fogja ezeket söpörni Kristóffy úr nemzetközi szociálmusa, s ti dicső nagyok, talán még szobrocskát is kaptok valahol a Duna mentén, mint az öszmönarchia eszméjének előharcosai.

Kisajátítás folyik most minálunk. Jól fizetnek érte. Aki nem akarja hogy ellicitálják a párnáját, üljön bársonyszékbe és pluszszal végezheti számadását. Rákóczy csontjait is baza hozzák, mert Rákóczy Ferenc csak azért küzdött, hogy Tisza István engedelméből Kassára térhessen pihenni; Kossuth Lajos is csak azért akaratoskodott oly soká, azért nem akart haza jönni mert mindig üzenetet vártak tőle, a helyett hogy Gotterhaltéval csalogatták volna!

De amit élve meg nem érhetek, annak megvalósulását örömmel nézhetik a másvilágról: nemzetietien silány alkotások tele van már nemzeti tartalommal: Goluchovszky, Fejérváry, Kristóffy, Bokányi, Struchli, Formanek majd megszakadnak, úgy fujják bele a nemzeti lelket, s Nemo úr, az álnevű próféta, hirdeti, hogy Magyarország nem volt de lesz, mert a szabadelvű-párt együtt fog maradni rendületlenül és Kossuth Lajos meg sújtani azokra, akik a magyar nyelv jogáról, a magyar nemzet akaratának szuverénitására mernek beszélni.

(Folyt. köv.)

Városok fejlődése.

Irta: Zinner Samu.

Ha Magyarországot összehasonlítjuk nyugati Európával, úgy különösen föltűnik az a különbség, mely a városi élet teréa jelent-

kezik, míg Ausztria, Német, Francia, Angol honban több nagy, jelentékeny ipar és kereskedelemmel bíró városra akadunk, addig hazánkban a valóban szédületes arányokba fejlődő Budapesten kívül alig van néhány város, melyben nagyobb mérvű ipar és kereskedelem virágzik, s mely kulturális centrumot képez.

A városi élet ezen fejletlensége, illetve megfelelő vidéki centrumok hiánya különösen két okból sajnálatra méltó és káros. Az egyik speciális magyar érdek, t. i. tapasztalati tény, hogy a nagyobb, fejlettebb vidéki városok a nemzetiségeket magukba olvasztják, a városi élet kohójában magyarokká alakulnak s így a magyarság számbeli és erkölcsi erejét emelik. A második ok pedig a nagyobb városok közgazdasági jelentőségében fokszik. A nagyobb városokban nem csupán a befektetett telepek képviselnek óriási értékeket, hanem a közelükben levő telkek értéke, tizszeres, százszorosra, sőt ezerszeresre is emelkedik, ezenkívül a nagy város közelében levő vidéken is emelkedik a jólét, mert a nagy város piacán minden terményt biztosan és jól lehet értékesíteni.

A nagy városok gazdasági jelentőségét legjobban megvilágosítja egy pelda: Budapest fővárosa több egyenes adót fizet, mint egész Erdélyország, holott ez utóbbi lakosainak száma mintegy hatszor annyi, mint a fővárosé.

A mily örvendetes a főváros gyors rohamos fejlődése, oly szomorú a vidéki városok stagnálása, vagy lassu fejlődése, s meggyőződésem szerint sürgős szükség van arra, hogy a vidéki városok érdekében a törvényhozás intézkedjék. Ebből az indokból csak helyeselni lehet a vidéki városok szövetségét, s az ettől eredő azt az indítványt, hogy a városok az állami funkciók teljesítése fejében megfelelő dotációban részesüljenek.

Ez az elv helyes azért, mert ha az állam funkciói egy részét városok utján végzi, ezek a városok megkövetelhetik, hogy a végzett munkálatokért kártalanítassanak annál is inkább, mert ha az állam azon teendőket saját közgeivel végeztetné, az többe kerülne.

Szükséges ezen teendőkhöz való kárpótlás azért is, mert a városok fejlődését megakasztja az aránytalanul magas közköltség, ennek redukálása végett pedig állami segítségre szükség van.

A vidéki nagyobb városok hátránya az is, hogy nem rendelkeznek megfelelő kulturális intézményekkel.

Epen legfőbb ideje, hogy a városok szövetsége az intéző körök figyelmét fölhívja

a vidéki városok szomorú helyzetére, mert a városok nem csupán nemzetgazdasági szempontból bírnak jelentőséggel, hanem mint a nemzeti eszme és a közművelődés zászlóvivői méltán számíthatnak az állam jóakarására és támogatására.

A városok fejlődése érdekében okvetlenül szükséges életerős ipar és kereskedelem létesítése és a városok alapját képező közép osztály helyzetének istápolása, megerősítése.

A szocialisták gyűlése.

Vasárnap délután a városháza udvarán gyűlést tartott a nyiregyházi szociáldemokrata párt. A szónok Horovitz Jenő budapesti kiküldött volt, aki két és fél óras beszédben fejtegette a szociális elveket.

Előadta, hogy ez a most folyó harc nem új, mivel az 1790, majd az 1848 évi törvények szerint már akkor dult, az 5 éves exlex válságba dönti az országot. Zichyék és Esterházyak is ott állanak a vezetőség élén, akiknek elődei a muszkavezetők voltak. Jelenleg 9 féle census teszi lehetetlenné munkásnak a parlamentbe való jutását. Szilágyban 22, Máramarosban 30, Győrben 5600, Bácsbodrogban 6400 fill. állami egyenes adó képesít valakit képviselő-választásra. Ha a kenyérkereső 20 éven felüliek számát nézzük, azt találjuk, hogy 970,801 választóval szemben 3,352,192 nem választó áll. Az ország állapota csak az általános titkos választási jog behozatalával fordulhat jóra, ök nem a katonaságot, hanem az iskolákat akarják fejleszteni. Előbbire 10 év alatt 210 milliót, utóbbira 37 milliót adott ki az állam. 780 ezer gyermek nem tud iskolába járni, 10 év alatt 13%-al nőtt a fogyasztási adó, a földadó pedig 5%-al esett. 10 ezer ingyenélővel szemben 19 millió ember kéri jogai megadását. Az adólet minimum megállapítása halaszthatatlanul szükséges.

Megtámadta a koalíció tagjait, mivel egyik nap velük, másik nap ellenük vannak. Barabás, Benedek, Dési, Nagy, Ugron, Vészi, Kossuth és Apponyi időnkint megígérik a támogatást de nem nyugosznak addig, míg az emberiség legszebb jogát ki nem küzdik. A gyűlés napján 50 helyen, az előtt való vasárnap 35 helyen tartottak népgyűlést. Ajánlja a felolvasandó határozati javaslat elfogadását.

A tetszéssel találkozott beszéd után Szentpétery debreceni kiküldött üdvözölte a megjelenteket, és kitartásra buzdította őket. A jegyző felolvasta a következő javaslatot:

Most már teljesen tisztában voltam vele, megállapítottam, hogy fixa ideás beteggel van dolgom. Az ilyeneket a legkönnyebb gyógyítani.

Én is kezeltem már számtalant.

Az egyik azt képzelte, hogy kolbász nőtt az orrán s addig nem nyugodott, míg meg nem operáltam.

Vettem egy darab kolbászt s operáció után, mely abból állt, hogy megfogtam az orrát s a késsel vágtam egyet a levegőben, megmutattam neki. Meggyógyult. A másik azt képzelte, hogy tücsök van a fülében, ennél is így jártam el s elbeszélhetnék még számtalan esetet, de ezek olyan egyformák, mindegyiket hasonlóan kezeli is az ember.

A rögeszmés betegnél tehát az a legelső teendő, hogy a rögeszmét képező dolgot eltávolítjuk, megszüntetjük, úgy, hogy a beteg azt kétségtelenül elhiggye.

A jelenlegi esetről az a fixa idea, hogy a beteg feleségét megölte. Ezt a rögeszmét csak úgy lehet megszüntetni, ha bebizonyítom G.-nek, hogy felesége él. E nélkül sohasem gyógyulhat ki teljesen. De hát azt hogy

bizonyítom én be, hogy az asszony nem halt meg? Csak úgy lehetne, ha az asszony ide jönne, de honnan tudjam én, hogy most hol tartózkodik. A rendőrséghez vagy újságban való hirdetéshez csak nem folyamodhatom!

De azért nem adtam fel a reményt.

Leutaztam a Bácskába, G. birtokára s ott megtudtam egy vasúti alkalmazottól, hogy amaz emlékezetes éjjel Dusan Fiumébe váltott jegyet. Elmentem oda. Megtudtam, átnevezve az összes szállók névjegyzékét, hogy itt két napig a Hotel Európában voltak szállva, aztán elmentek, de hogy hová, azt nem tudta senki. Hazautaztam.

G. állapota azóta rosszabodott s ennek az én távollétem volt az oka. Ezen okulva, elhatároztam, hogy ezentúl lehetőleg minden időmet szegény barátomnak szentelem s minden erőmet özszeszedve, megkísérlem őt visszaadni a társadalomnak.

Egy este, mikor hazamentem, inasom egy levélkét adott át s elbeszélte, hogy egy fekete ruhás, lefátyolozott hölgy óhajtott velem beszélni s miután nem talált itthon, azt mondta, holnap ismét eljön. Kíváncsian

bontottam fel a levelet, mely csak egy pár szót tartalmazott:

Kedves B.!

Holnap 10 órakor lakásán leszek.

Barátnője G.-né.

Ennyi volt az egész, de én alig bírtam a nagy s váratlan meglepetéstől szóhoz jutni. Hiszen G. meg van mentve! s inasom tátott szájjal bámulta, hogy az ő komoly gazdája nagyot ugrott örömeiben.

Ő itt van Pesten! Nem néztem én most, hogy ez a nő elbukott, megcsalta s romlásba döntötte a férjét, hanem örültem neki, mint egy gyermek. Egész éjjel nem aludtam az izgatottságtól. Folyton csak azon járt az eszem, hogy szegény barátom szenvedéseinek most már vége s az iránt az asszony iránt még bizonyos hálát is kezdtem érezni.

Nem tagadom, nem csak a barát örült bennem, hanem az orvos is, a kinek hiuságát bántotta volna az eredménytelenség. Rögtön másnap elakartam vinni az asszonyt a tébolydába a férjéhez s csak aztán gondoltam meg, hogy micsoda colossalis ügyetlenséget követ-

Öszi ujdonságok
nagy választékban megérkeztek

Harisnyák, keztyűk, nyakendők, Blousok, különösen ruhadiszek óriási választékban

k a p a t ó k
KOHN IGNÁCZ

divatáru üzletében
Városház-palota.

Határozati javaslat.

Nyiregyháza népének 1905. aug. hó 27-én, a Városháza udvarán tartott nyilvános népgyűlése: a koalíció augusztus 10-iki, az általános választási jogra vonatkozó határozatából megállapítja, hogy a szövetkezett ellenzék az általános választási jogot nemcsak hogy nem akarja megvalósítani, hanem egyenesen megakarja gátolni.

Megállapítja továbbá, hogy ennek a határozatnak az indoklása hazug, mert az általános titkos választási jog megvalósulásának nem lehet akadálya sem az, hogy a koalíció mint ilyen nem kötelezte magát reá, mert a koalíció összes pártjai ezt igenis megtették s más pártbeli képviselőkkel, kik szintén kötelezettséget vállaltak érte a nép előtt, e követelésnek nagy többsége van a parlamentben.

Az említett jezsuita szellemű határozat célja az, hogy az egyes pártok számára föntartja azt a látszatot, a nép félrevezetésének azt a lehetőségét, mintha mégis komolyan óhajtanák az általános titkos választási jog megvalósulását, — ugyanakkor azonban annak létrejöttét mégis megakadályozhassák.

Megállapítja a népgyűlés, hogy ez a politika a népcsalás politikája, s kimondja, hogy ennek teljes erejéből ellene szegül.

A vezérő-bizottság az egyes pártokra hárította a végső döntést e kérdésben; a népgyűlés elvárja, hogy e pártok a legrövidebb idő alatt nyilatkozzanak fognak, vajjon törvényt emelik-e az általános titkos választási jogot. Elvárja a kormánytól, hogy a képviselőház első ülésén beterjeszti az erre vonatkozó törvényjavaslatot, amennyiben pedig ez nem történne meg, elvárja, hogy az általános titkos választói jogot becsületesen akaró képviselők teszik ezt meg.

Kimondja a népgyűlés, hogy politikai irányzatokra való tekintet nélkül, a nép elleniségének tekint minden politikai pártot, mely az általános titkos választói jog megvalósulásának bármilyen módon ellene áll, s kijelenti, hogy szervezettségének, lelkesülésének teljes erejével ellenszegül a mai válság minden olyan megoldásának, mely az általános titkos választói jogot azonnal meg nem valósítja, meg fog akadályozni mindennek kockára tevésével is bármely új kormányzatot, amely a nép e legegységibb jogát törvénybe nem iktatja.

Kijelenti s a végső következményekre való elszántsággal adja tudtára a nyiregyházi gyűlés az illető pártoknak, hogy amely kormány az általános titkos választói jog nélkül akar kormányozni, az legyen készen arra, hogy csak feltűzött szuronyokkal s felsora-

tem volna el, ha a beteg idegzetű G.-t ilyen váratlan meglepetésben részesíteném volna. Erről tehát letettem, de egész éjjel terveket kovácsoltam s nagysokára ki is eszeltem valamit. Az asszonyt ugyanis itt tartom pár napig s ezalatt G.-nek bebeszélem a fejébe, hogy én életre tudom kelteni megölt feleségét, kit ide hoztak Pestre s itt is temettek el.

Az asszonyt este elrejttem a kerepesi-uti temetőben, G.-vel kísértálok oda, mikor egészen besötétedett s minél több mysticus hocus-pocus, az asszony megjelenik s G.-nek semmi baja többé. Tervem nagyon jónak tetszett, de aztán eszembe jutott, hogy mi lesz akkor, ha Dusan is itt van, vagy ha az asszony nem egyezik bele tervembe!!

Akkor minden meghiusult s szegény G. még évekig ülhet a tébolydában. Ezen töprengtem, míg csak be nem köszöntött ablakomon az első napsugár. Fejem zugott, szédültem a virrasztástól, behozták a reggelimet, de nem bírtam enni az izgatottságtól.

Szorongva vártam a kitűzött időt.

Végre tizet ütött az óra. Kopogtattak.

kozott katonasággal kormányozhat szemben az ország népével, mely e rémuralom ellenében is kitárt mellel fog tovább harcolni, míg meg nem valósult az általános titkos választói jog.

Az elnök felkérte azután mintegy 1000 — 1500-ra tehető hallgatóságot a csendes szétoszlásra, ami meg is történt. Hatósági beavatkozásra nem volt szükség.

Népnevelési eszközök.

Őszre jár az idő, a mezei munka közel áll a befejezéshez, a falusi, többnyire földmiveléssel foglalkozó nép haza szorul és az őszi, téli hosszú estéket unalommal, dolog nélkül ásitozza keresztül. A mi népünknek alig van némi foglalkozása a hosszú őszi és téli át. Nálunk nem ismerik a háziipart, a téli időt eszerint nincs mivel hasznosan eltölteni.

Az a nép, a mely az egész tavaszt, az egész nyarat és az őszi legnagyobb részét a mezőn tölti el, keveset törődik önmivelésével. A téli napok, téli hosszú esték volnának azok, amidőn a nép tanulhatna valamit és csekély ismereteit gyarapíthatná, ha népnevelési eszközöket adnának kezébe. A népnél legelőnyösebb szórakoztató, leghasznosabb népnevelési eszközt képezik a jó olvasmányok, melyek erkölcsét nemesítik, az olvasásban való jártasságát növelik, ismereteit gyarapítják és elvonják a káros összejövedelekről, a korcsmai mulatozástól stb.

Bebizonyult igazság, hogy az unalom sok rosza ösztönzi az embert. A mi népünk pedig téletlenségben, unalmak között tölti el a téli napjait. Így történik meg, hogy a fonóházi, csapszéki összejövedeleknél a fiatalság, merő pajkosságból, összecivódik, fejbeverősdiire vetemedik, mely a börtönbe vezet. Ha ez nem történik, akkor a rossz cimborák áll elő és az éretlen gondolkodású ifjakat orozásra csábítja, mely a vagyoni biztonságot veszélyezteti.

Mindez elkerülhető volna, ha a népnek hasznosan szórakoztató eszköz, jóra intő olvasmányok adatnának kezébe. A nép szeret olvasni, de az a baj, hogy nincs mit olvasnia. A nép olvasó könyvét a néhány lapból álló naptár, a vásári ponyvák, a népszerű olvasmányok képezik. Ezek járnak kézzel-kékre a téli estéken keresztül. Valóban ideje volna már arról gondoskodni, hogy minden község rendezzen be hasznos, tanulságos, gazdálkodással foglalkozó olvasmányokból könyvtárt, mely a népet kellemesen szórakoztassa, a hasztalan, káros összejövedelektől, éjjeli tivornyázástól elvonja.

Épen azért, mert népünk szeret olvasni és olvas is, ha van mit, nagyon kívánatos, hogy a nép kezébe kerülő olvasmányt megválogassuk s csak olyan olvasmányt engedjünk kezébe, mely nem árt, hanem hasznára van és okul belőle. Azok a ponyvai fércelmények sokat ártanak, mert a nép elhiszi, hogy ami nyomtatásban jelenik meg, ha bármilyen képtelenséget foglal is magába, az mind való, megtörtént dolog. Semmi sem terjeszti úgy a babonát, mint ezek a krajcáros fércelmények. Már pedig az a földolgozó, hogy népünkben kiirtsuk a babonát, mely utját vágja minden haladásnak.

Nem mondom én, hogy a nép által meg nem érthető regényeket, politikai napi lapokat adjunk a nép kezébe a ponyvai termékek helyett. A népnek olyan olvasmány kell, amit megérteni képes, amiből okulhat. Igaz, hogy népies olvasmányunk vajmi kevés van, de van annyi, amennyi a nép mostani szükségletét kielégíti. Vannak könnyen megérthető szaklapjaink, gazdasági dolgokkal foglalkozó füzetünk és jóra intő hasznos olvasmányaink. Ezek azon olvasmányok, a melyek a nép kezébe valók, a melyekből sokat tanulhatnak.

Vegyük pl. a földmivelést, állattenyésztést, gyümölcsstermelést stb., ezekben a jó olvasmány sok és jó szolgálatot tehet. Népünk ragaszkodik ósdi szokásaihoz a gazdálkodás terén. A jó olvasmány gondolkodóba ejti, hogy a hajdani szokásmód ma már nem járja meg és haszonnal nem folytatható. Kezd érdeklődni azon újítások iránt, melyeket a tapasztalt, értelmesebb gazdálkodók haszonnal folytatnak s lassan elsajátítja mindazt, ami hasznos és előnyös rá nézve.

E dolognál csak az a bökkenő, hogy a nép saját javát sem tudja, az olvasmányokat megválasztani képtelen, gyakran pedig nincsen meg az a pár krajcárja sem, amiért olvasmányt vásárolhatna.

Mindezen akként lehetne segíteni, ha a lelkészek, tanítók, karöltve a község előljáróival és értelmesebb lakosaival, olvasóegyletet alakítanának. Tessék elhinni, hogy még a mai nehéz anyagi viszonyok között is lehet a néppel boldogulni, ha van ember, aki az ügy elére áll és szépszerével megtudja nyerni a közönséget az ilyen közhasznú eszmének.

Vármegyénkben is tudok községeket, ahol a tanítók buzgalma könyvtárt alakított a köznép filléreiből s a fiatalság az iskolába gyűl össze esténként és olvasgatással tölti ott az időt, vagy könyvet visz haza és az egész családnak olvas fel, mely mellett vígan pereg az asszony-nép orsója, a gazda pedig gondolkodóba esik a halottak felett.

Valóban az a lelkész, az a tanító, az a községi előjáró felel meg igazán nemes hivatásának, aki módot nyújt a népnek, hogy hasznos olvasmányokból gyarapítsa ismereteit. A pap prédikációja elhangzik, a tanító kicsinyeket oktatja, az előjáró felsőbb rendeletek végrehajtásával foglalkozik, de ennek csak akkor lesz meg a kívánt haszna, ha a nép a felnöttek oktatására is gondolkodik és hasznos olvasmányt adnak kezébe, mely olvasóegyletek, könyvtárak alakítása által érhető el legbiztosabban.

Vajha belátnák ezt az egyházi és községi előjárók s jóakaratu figyelmeztetésünk, tetteire buzdítanák őket, akkor munkásságuk eredménye, haszna, bizonyára nem maradna el, és meglátszanék a most műveletlennek, elmaradottnak méltán nevezhető népen.

TANÜGY.**Értesítés.**

A nyiregyházi kereskedő tanonciskolában, az 1905—906. tanévre szóló beiratások szeptember hó 10-én, délután 2—4-ig a központi ág. hitv. evang. népiskolában eszközöltetnek.

Tandij egész évre 14 korona, melynek fele a beiratás alkalmával, másik fele február hó 1-én fizetendő. Ezenkívül minden tanuló beiratási díj fejében 2 koronát, a könyvtárra pedig 40 fillért fizet.

Beiratáskor minden tanuló tanoncszerződését s ezenkívül lehetőleg születési és újraoltási bizonyítványát is tartozik bemutatni.

A javító vizsgálatok ugyancsak szeptember hó 10-én délután 3 órától fognak megtartatni. Javító vizsgálatot tehetnek azon tanulók, akik egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kaptak.

Felhívatnak a t. főnökök, hogy tanköteles tanulóikat a fent jelzett időben mulhatatlanul irassák be, mert a későbbben jelentkezők a „Szervezet” értelmében mulasztóknak tekintetnek, s mint ilyenek az illetékes hatóságnál megbírságolás végett lesznek feljelentve.

Nyiregyháza, 1905. augusztus hó 22.

Ruhmann Andor,
ig. tanító.

Legnagyobb választék!

Legújabb napernyők, női-, férfi-harisnyák, —————
————— keztyűk, ruhadiszek, és nyakkendőkben.

GOLDSTEIN J. SÁNDOR

= női- és férfi-divat üzletében =

Nyiregyháza Pazonyi-u. 4.

HIREK.

A nyiregyháza—dombrádi vasut.

A nyiregyháza—sóstó—dombrádi vasut, amelynek megvalósulását városunk és megyénk lakossága olyan kétkedve fogadta, hogy az építési munkálatok megkezdésekor sem bizott benne, rövidesen megépítetik. Báró Feilitzsch Berthold, Májerszky Béla, Balla Jenő, Kovách Elek, Szesztay László és mások fáradságot nem ismerő munkássága összehozta az építési tőkét és kieszközölték a mai válságos politikai időben a ministeriumtól a szükséges engedélyt.

Nem foglalkozom most azzal, hogy a város belforgalmának lebonyolítása, a Sóstó fürdő látogattá tétele, valamint a Dombrád és környékének ide csatolása mennyire fontos és mélyreható; nem sorolom fel azon akadályokat sem, amelyek a létesítés elé torlódtak és nem egyszer már a terv meg-hiusulását sejtették. Mellőzöm azon tervezgetések ismertetését is, amely lóval huzott, villammal, gőzlokomotívval, benzinnel hajtott kocsiknak keskeny és rendes nyomtávu sineken való járatásával majd sin nélküli automobilal akarta a Sóstó fürdő forgalmát ellátni. Ezek már a múlttá.

Nagyon szerencsés gondolat volt a tervezőktől a város belforgalmának a lebonyolítását, a Sóstónak jó közlekedési eszközzel való ellátását, végre Dombrád gazdag vidékének ide csatolását egyesíteni; mivel ezek a vállalat fennállását biztosítják, míg külön-külön arra nem volnának képesek. A mozgató erő is a legmodernebb. A benzoelektromotoros személykocsik a műszaki világban is általános tetszéssel találkoztak. A személykocsikon lesz egy benzinmotor, mely hang és füst nélkül működve, nem zavarja az utcai forgalmat. A motor egy dynamót (villamtermelőgép) hajt, melynek árama villamos motor segítségével hajtja a kerekeket. Ezen rendszerenél nincsenek fogaskerekű áttételek, tehát az üzem olcsó. A villamoserő alkalmazása pedig a gyors indítást és megállást, a kocsiknak villammal való kivilágítását teszi lehetővé. A nyomtáv 76 cm. széles, amely látszólag kicsiny, de a számítások szerint a várható forgalomnak 5—6-szorosának lebonyolítására is alkalmas. A nyomtáv keskenyebbé vétele körülbelül felére szállította le az építési tőkét. A teher forgalmat részint gőzmotorral, részint éjjel gőzlokomotívval látják el azért, hogy olcsó szállítási díjakat állapíthassanak meg. Az egész vonal mentén telefon huzal lesz végig vezetve ennek a következtében bármely pontról beszélhet a motor személyzete bármelyik állomással. A sinek a nagylaktanya melletti rendező pályaudvaron kezdődnek és a Sóstóig le vannak rakva. Körülbelül nov. 15-én át lehet lesz adni a forgalomnak az egész vonalat.

Tegnapelőtt volt a gőzemengedélyezése iránti eljárás, melyen a ministerium részéről Masirevits György és dr. Kosalka János vett részt.

A kész pályán lokomotívval mentek végig és meggyőződtek a helyes építésről. A ministeri kiküldött elrendelte mindazon helyeknek azonnal kövazéssel való ellátását, amelyeken kocsik járnak keresztül. Erre szükség is van, mert sok panasz volt eddig is emiatt. A mozdony és a hozzá csatolt kocsik egész a Kossuth-utca közepéig akadály nélkül mentek, ahol azonban a gép nagy recsenést okozva megállt. Belfi András fáiban akadt meg a lokomotív kéménye. Nagy derűtséget okozott ez eset, mivel az öreg Belfi köztudomás szerint felebbeszegéseivel egyeseknek sok kellemetlenséget okozott egyszer-máskor és most a fáit akasztották meg a küldöttséget. Tegnap délután a Sóstó melletti hid próbája volt meg. E mellett van egy 8 és fél méter

magas töltés, mihez 3 és fél méter mély göd-röt ástak. Egyes helyeken tehát 12 méterrel van magasabban a sin töltése, a mellette lévő területtől. A küldöttség rendben találta az eddigi munkálatokat, és azok folytatására az engedélyt megadta.

Képviselői gyűlés volt tegnap délután, melyet kevesen látogattak. Az elhunyt Bencs András képviselői tag emlékét jegyzőkönyvileg megörökíték. Örvedetes tudomásul vették polgármesternek a sóstó—dombrádi vasut ügyében ujabban kifejtett tevékenységét. A Jókai Mór szobrára 200 koronát szavaztak meg és a városban gyűjtés is fog eszközöltetni. A Sándor Jakabné ismeretes telekvásárlási ügyében hozott közigazgatási bizottsági véghatározatot tudomásul vették. A Császárszállás ide csatolása ügyében kimondták, hogy 200,000 koronánál többet Nagykállónak nem adnak. Több tanulónak 10—15 korona havi tanulmányi segélyt szavaztak meg.

Választás. — Nyiregyháza városnál megüresedett házipénztári állásra mult hó 29-én tartatott meg a választás. Küzdelem Oberländer Zsigmond állami anyakönyvvezető és Motoska Sámuel jelenlegi h. pénztáros között volt. Előbbi 88, utóbbi 72 szavazatot kapott s így az elnöklő alispán Oberländer Zsigmondot jelöltette ki megválasztottnak. Ugyanakkor a haláleset felvevői állásra Jagica Károlyt választották meg.

Az új párt szervezkedési értekezlete. Gróf Pongrácz Jenő a vármegyei szabad-elpárt volt elnöke az új pártnak, Szabolcs megye egész területére való megalakítását tűzte ki céljául. Ebben a tárgyban f. évi aug. hó 30 adik napjának délutánjára városunkba zártkörű értekezletet hívott össze a Korona szálló disztermébe. Szép számmal jelentek meg azon, ha tekintetbe vesszük, hogy csakis meghívóval lehetett az értekezleten részt venni. Az elnöklő grófon, valamint gróf Dégenfeld Pálon, Dömötör Györgyön, Schlichter Gyulán, dr. Prok Gyulán, Martinyi Józsefen kívül a vidéki küldöttek közül is többen szólaltak fel és mindannyian örömeiket fejezték ki a mozgalom megindítása felett. Vég-eredményként kimondták azon egyhangu határozatot, hogy elengedhetetlenül szükségesnek tartják a megyei párt megalakítását és a nagygyűlés előkészítésére egy 30 tagu bizottságot küldtek ki. Ezen bizottság elnökéül megválasztották a kezdeményező grófot, alelnökökül pedig Martinyi Józsefet, gróf Dégenfeld Pált, Lázár Kálmánt, Schlichter Gyulát. A párt Nyiregyháza területére már régebben megalakult. Nagyon sokan jelentették be levélileg a mozgalomhoz való csatlakozásukat.

Névváltoztatás. Dr. Ferlicska Kálmán városunk volt országgyűlési képviselőjének a belügyminister megengedte, hogy anyja családi nevének átvételével, a saját és kiskoru gyermekei nevét „Garay“ra változtatta. Szívvel üdvözljük városunk érdemes polgárát, midőn méltóan eddigi hazafias működéséhez, idegen hangzásu nevét szép, magyar családi nevével cserélte fel.

Uj ügyvéd. A debreceni ügyvédi kamara dr. Káldor Ede nagykállói lakost névjegyzékébe felvette.

Eljegyzés. Brüll Simon helybeli kereskedő eljegyezte Földesi Rózsikát Bánócról. (Minden külön értesítés helyett.)

Nekrológ. Városunk egyik köztisztviselőben álló családját sulyos csapás érte. Jóba Elek nyomda tulajdonos Sándor nevű fia 18 éves korában elhalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Jóba Elek és neje Bleuer Zsuzsánna úgy a magok, mint a szerető testvérek: Elek, Évike, férjével: Nagy Elekkel, László, Ilonka, Berta, valamint a nagyszámu rokonság nevében is fájó szívvel tudatják, hogy a kedves fiút, szerető testvért, sógort és rokont Jóba Sándort életének 18-ik évében, hosszú és nehéz szenvedésektől e hó 1-én megváltotta a halál. A megboldogult temetése e hó 2-án délután 5 órakor lesz az Orosi utca 21. sz. alól és a vasut melletti sírkertben fog az ev. ref. vallás szertartása szerint nyugalomra helyeztetni. Nyiregyháza, 1905. évi szeptember hó 1-én. Legyen oly könnyű nekiott fenn — mint a mily nehéz volt idei lent!

Napfogyatkozás. Szerda délután napfogyatkozás volt, melyet Szabolcs megyében is meglehetősen figyelni. A fogyatkozás részletes volt, és délután 1 $\frac{1}{2}$ óra tájon kezdődött, és 3 $\frac{3}{4}$ óra tájon ért véget. A lakosság füstös üvegen figyelte meg, melyre eléggé jó idő kedvezett. A hold a jobb alsó szélét érintette a napnak először, és fokozatosan sötétítette el azt úgy, hogy a fogyatkozás közepén csak sarlónak tünt fel. Alkonyatszerű homály volt ekkor, mely lassan világosult, míg végre teljes pompájában tünt elő a nap.

Halálozás. Sulyos csapás érte Budaházy Menyhért telekkönyvvezetőt István nevű fiának elhalálásával. A mélyen lesújtott család a gyászestéről a következő jelentést adta ki: Budaházy Menyhért és neje Vajda Ida úgy a maguk, mint gyermekeik: Miklós, Menyhért és László, továbbá özv. Vajda Jánosné szül. Walther Ida mint nagyanya, valamint a számos rokonság nevében is mély fájdalommal tudatják a forrón szeretett gyermek, testvér, unoka, illetve rokonnak veszköci Budaházy István nyiregyházi ág. hitv. ev. főgimnáziumi VII. osztályt végzett tanulónak, f. hó 30-án, élete 18-adik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott hült tetemei f. évi augusztus hó 31-én délután 5 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Rózsa-utca 28. számu gyászszobából a vasut melletti sírkertben örök nyugalomra tétetni. Nyiregyháza, 1905. évi augusztus hó 30-án. Áldás és béke lengjen a sokat szenvedett drága halott hamvai felett!

Beszámoló. Kállay Tamás az udvarhelyi járás képviselője m. h. 26. és 27-én beszámolót tartott, amikor a választók valósággal ünnepezték.

Hymen. Goldstein Sándor helybeli kereskedő eljegyezte Maibaum Fanny kisasszonyt Szepesváraljáról.

Esküvő. Kovács László földbirtokos, holnap délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét az izr. templomban, Klár Margit kisasszonnyal, Klár Andor földbirtokos kedves leányával.

A Samassa alapítvány kiosztása ügyében 15882/1905. sz. a. az alispán hirdetményt bocsátott ki. A 10000 koronás alapítvány kamatai 8 özvegy nő között

KOVÁCSI JENŐ

Női divat kelme-vászon és fehérnemű áruhaza,

Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2. szám.

Minden cikkből nagy választék a legfinomabb kivitelig.

E szakmában a legjutányosabb bevásárlási hely.

f. é. szept. 10-ik napján lesz kiosztva. Pályázati kérvényeket az alispánhoz szept. hó 8-ik napjáig nyújthatni be. A bélyegtelen pályázati kérvényeket az özvegyiséget és szegénységet igazoló községi bizonyítvánnyal kell felszerelni melyben feltüntetendő az özvegy által gondozott kiskorú gyermekek száma is.

Eljegyzés. Fülöp Dezső, helybeli tekintélyes kereskedő, f. hó 27-én jegyet váltott Sternberg Annuskával Szatmáron.

Ujtás a telefonokon. Siposs Árpád, lapunk munkatársa, f. évi április hó 26-án felhívta a kereskedelemügyi minister figyelmét arra, hogy az interurbán telefonforgalomban nagy hátrányt képez az, hogy amíg előfizetők beszélnek egymással, a központok között megszakad az érintkezés lehetősége. Erre pedig nagy szükség van, mert az egyes központoknak a rendezés, valamint hívó- és hívottak tudatása körül folyton volna teendője. Siposs ajánlatba hozta a miniszternek a távirónak erre a célra való felhasználását, még pedig akár önálló, akár a telefonvezetékek felhasználásával. A Magyar Hirlapból olvassuk most, hogy a bécsi és budapesti telefontvonalon berendezték a távirószolgáltatást, és a legtekélyesebb módon bevált.

Jegyváltás. Simicska Endre a gazd. egyesület volt titkára, Ramballa Máriával jegyet váltott.

Sáray Elemér, most már igazán európai hírű hegedűművészünk hazajött Nyiregyházára s itt is marad a műértő közönség öröme. Másfél évig tartó pesti és külföldi tartózkodása alatt babért és dicsőséget hozott Szabolcsnak, meg a magyar zene művészetének, mely idő alatt folyton gyarapította magas nivón álló technikáját, úgy hogy már utjából is hallhattunk az ő, mindenütt feltűnést keltő concertjeiről, amik előtt magas zenei és születési kapacitások is meghajoltak. Most itt marad köztünk. Első zene-estélyét a j. hét valamelyik napján tartja a Koronában.

Uj iparfelügyelőség. F. évi nov. 1-től kezdődőleg az iparfelügyelőknek új kerületi beosztást adott a minister, Szabolcsvármegye az V-ik kerületbe jutott és Hajdumegyével képez egy kerületet. Felügyelőül Polgár Zsigmond marad továbbra is, Debrecen székhelytől.

Kamarai ösztöndíjak 1905-re. A debreceni kamara a kereskedő- és iparosifjak szakműveltségének előmozdítására, a munkás-erőnek növelésére és a serdülő keresk. és iparos-ifjak (tanulók) buzdítására évről-évre rendszeresen ösztöndíjakat adományoz. Az adományozásnál első sorban azt veszi figyelembe a kamara, hogy a jutalmazandók a kamara területén illetékes kereskedők és iparosok gyermekei legyenek, akik előképzettségükkel és jóra valósságuk, szegénységük igazolásával remélhetőleg derék tagjaivá válnak az iparos és kereskedő osztálynak, figyelemmel van továbbá a kamara arra is, hogy a jutalmazásoknál a különböző iparágak, a különböző vidékek és városok s a kis- és nagyipar munkásai lehetőleg arányosan véteszenek tekintetbe. Észemponatok figyelembevételével a folyó évre rendszeresített ösztöndíjak, jutalmak és kitüntetések felett a kamara immár rendelkezett s rendelkezéseiről a következőkben számol be: Adományozott a kamara 5 utazási, 10 felsőbb szakiskolai, 2 felsőkereskedelmi tandíjmentességi, 11 munkás ösztöndíjat és 83 tanonckitüntetés. Ezek közül megyénkbeli kérvényezőknek oda ítétek 2 szakiskolai ösztöndíjat, 1 kereskedelmi iskolai tandíjmentességet, 1 munkás jutalmat és 13 tanonckiskolai érmet.

A pálinka ivás vége. Városunkban Bacsó András árvamegyei üveges keményeu hozzá fogott az iváshoz. Négy napon keresztül öntötte magába a szeszt, mitől m. hó 26-án olyan dermedtségbe esett, hogy csak is orvosok állapítják meg életben létét. Beszállították a kórházba, ahol eddig minden élesztési kísérlet sikertelennek bizonyult.

Meghiusult tehénlopás. A nagykállói hártárban f. hó 28-án este ismeretlen egyének a Torma Andrásné tanyára bementek és egy fejős tehenet elakartak vinni. A dohányos azonban észrevette az idegeneket, akit a tetesek hat revolver lövéssel olíjstettek, s ha a szomszéd tanyáról nem jönnek segítségre,

akkor el is veszik tőle a tehenet. A nyomozat erőlyeseu folyik.

Izgalmas jelenet. Tegnapelőtt este Pető Sándor debreceni lakos Gábor nevű 7 éves fia Nyiregyháza—Tokaj között a vonaton az ajtóhoz dőlt, mely kinyílt és a gyermek kiesett a vak éjszakába. Rémült sikoltással akart utána ugrani az anya, de megakadályozták. A gyermek összeroncsolt tetemét vették fellelni, de csak kisebb sérüléseket szenvedett.

Színház. Zilahi Gyula Debrecenben f. hó 20-án kezdi meg előadásait.

Értesítés. A gazd. tanácsosi hivatal tudatja az érdeklődőkkel, hogy a városi szegény házban tollat elfogadnak fosztásra.

Talált tárgy. A ki a múlt hó 26-án a helybeli vasuti állomáson egy zsebórát elvesztett, jelentkezen a rendőr-kapitányi hivatalban.

A bucsu vége. Simon György máriapócsi lakost, bucsu alkalmával véresre verték.

Szerencsétlenség. Tegnap délután a Korona szálló társaskocsijának a kereke kiesett az uton. Kisebbsérüléseket többen szenvedtek.

A közönség figyelmébe. Tokaji-utca husz szám alatt egy a mai kor kívánalmi szerint berendezett fogorvosi műterem nyílt meg, melynek hirdeteményére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Megmérgezett ember. Nyiracsádon Balog József jómódu gazdát a neje marólyggal e hó 30-án megmérgezte. Állapota súlyos. Az asszonyt letartóztatták.

Circus. A buzatéren felállított cirkusz élénk látogatottságnak örvend. Meg is érdemlik, mert valóban jó dolgokat produkálnak. Különösen kedvelik városunkban: László bohócot, aki igen sok oldalu tehetségének még csak egy részét mutatta be. Mint zenebohóc kitűnően játszik 15—20-féle hangszeren, ezenkívül igen jó auguszt is, továbbá kutya és lóidomító és akrobata mutatványokat is progukál. — Tekla kisasszony drót-táncosnő mutatványai. — Winkler erőművész, nagy erőre valló súly emelése. — Az Igazgató, mint kitűnő lóidomító. — A táncosnő szép. kecses táncai. — A zoké helyes lovaglása. — A lovarnő merész mutatványai, s a többi kitűnő erők játéka is, melyeket itt helyszüke miatt föl nem említhetünk. A circusi előadások megtekintését melegen ajánljuk olvasóinknak figyelmébe.

Lelketlenanya. Zalkodról írják nekünk, hogy özv. Petrik Jánosné egy 12 éves, egy 3 éves és egy 7 hónapos gyermekének visszahagyásával megszökött.

Gondnokság alá való helyezés. A helybeli kir. törvényszék Grün Karolina nyiregyházi, Halász Gábor döghoi, Szabó Sándor kislétai, Ferenci Bertalan tiszapolgári, Béres Mária apagyl lakosokat gondnokság alá helyezte.

A mezőőrök hosszú fegyvere. Általános volt a panasz a szőlőskertekben amiatt, hogy a minister eltiltotta a hosszú csövű fegyverek használatát a mezőőröknek, minek következtében a kártékony varjak és ebek elszaporodtak. A ministeriumhoz annyi és olyan indokolásu felterjesztés ment, hogy előbbi rendeletét megváltoztatta. Ebben a dologban alispánunk a következő rendeletet adta ki: 13412—1905. K. Tárgy: A kártékony varjuk elleni védekezés. A járási főszolgabíráknak, Nyiregyháza város polgármesterének s a községi előljáróknak. Tudomásul és alkalmazkodás végett értesitem, miszerint indokolt felterjesztésem következtében a földmivélsügyi magyar királyi minister a m. kir. belügyminister ural egyetértőleg megengedte, miszerint a vármegye azon részeiben, amelyekben a varjuk tömeges elszaporodása következtében a kártételek elleni védekezés szükséges, s az ez iránti nyilatkozatra felhívandó vadászterületek tulajdonosai és bérlői ez ellen kifogást nem emelnek, a mezőőrök célzásra, tehát vadak lelövésére nem alkalmas rövidre vágott fegyverrel láttassanak el. Tekintettel azonban arra, hogy a „les”-ben gyakorolt orvvadászatra a rövidre vágott fegyverek is használhatók, ezek a mezei termények betakarítása után a mezőőröktől évenként beszédendők. Felhívom az elsőfoku hatóságokat, hogy az előljáróságnak ez irányban tett intézkedését ellenőrizzék. Nyiregyházán, 1905. év augusztus hó 23-án. Alispán helyett: Mikecz, főjegyző.

Gazdálkodók figyelmébe. Egyik olvasónk kérdést intézett hozzánk, hogy mi annak az oka, hogy talajában kellő mennyiségű kálium van vegyészeti kimutatva, és még is a termények annak hiányára vallanak. Másokat is érdekelhet ez a kérdés, ezekből nyilvánosan adjuk meg a választ. A kassai gazdasági tanintézet a következő felvilágosító sorokat intézte hozzánk: A talajban jelenlevő, és a növények táplálkozása szempontjából értékes vegyületeknek a talajban való megoszlását iparkodott kimutatni vizsgálatai alapján Dumant. Vizsgálatai folyamán kiterjeszkedett a kálium megoszlásának kimutatására. Ezen vizsgálatokból kitűnt, hogy a kálium a talajokban különbözőképpen van alkatrészek szerint megoszlva. Dumant vizsgálatainak nemcsak elméleti, de gyakorlati haszna is van, mert olyan talajok, melyek a vegyi elemzések szerint elegendő káliumot tartalmaznak, mégis rászorulnak a kálitrágyázásra, még pedig akkor, ha a kálium túlnyomó része a talaj durva alkatrészeiben van, ha pedig megfordítva a kálium a talaj finomabb alkotórészeiben van elhelyezve, akkor kálitrágyázásra nincs szükség. Tehát, ha azt akarjuk megtudni, hogy van-e a talajban elég kálium, akkor nemcsak azt kell tudnunk, hogy mennyit mutat ki a vegyelemzés, hanem azt is, hogy mennyi van a durva és mennyi a finom talaj alkatrészekben, mert a durva talajrészekben levő káliumnak a növények táplálkozására alig van jelentősége. Ha tehát talajaink műtrágyázását helyesen akarjuk eszközölni, akkor mindenesetre figyelembe vegyük a fentebbieket, mert igen sok esetben a műtrágyák alkalmazásánál nem veszik tekintetbe mindazon körülményeket, melyek befolyást gyakorolnak azoknak a jövedelmező hatására.

Tenyészirányváltoztatások. Lapunk rámutatott már arra a helytelen állapotra, hogy a vármegye szabályrendelete szerint köztenyésztésre az egész megye területén — tehát Nyiregyházán is — csak magyar fajtájú bikák használhatók. Hátrányos ez, mert az anyaállatok a csordában a jobban tejelő nyugoti fajtából kerülnek ki s így értéktelen táj fajok keletkeznek. A földmivélsügyi minister el is rendelte indokolt esetben a tarka fajú bikáknek megyénkben való engedélyezését is. Most tovább ment, mert kimondta, hogy amennyiben a népies köztenyésztés szabályozása érdekében tudvalevőleg az ország vidékenként tenyészkerületekbe osztott, a melyekben a községi gulyákban csak bizonyos meghatározott fajtájú bikák használhatók. Az ismét megújuló kérelmekre, a melyeket egyesek, érdekelték és vidékek a földmivélsügyi ministerhez benyújtottak, hogy a köztenyésztés irányától kivételt tegyen és engedje meg a tenyészkerületben megállapított fajták helyébe mások tenyésztését, arra birták a földmivélsügyi ministert, hogy elrendelje, hogy jövőben ilyen kérelmek, bármilyen legyen a törvényhatóság részéről az elintézésük, a ministerhez terjesztessenek föl, nehogy az ily kérelmek akkor is elutasítsanak, amikor azok teljesítését a közérdek javasolja. A minister elrendelte azt is, hogy a törvényhatóság mielőtt ilyen ügyekben határozna, hallgassa meg a mezőgazdasági bizottságot, a gazdasági egyesületet és a kerületi állattenyésztő felügyelőt.

Egy 6 tagból álló család. Lehetetlenség minden embernek az izlését eltalálni, mert ahány ember, annyi izlés. „Tolnai Világ Lapja” nagyszerűen oldotta meg ezen kérdést. Ezen lapnak, mely hetenkint 60, sőt 70 oldal terjedelemben jelenik meg, a fölapon kívül 5 melléklapja van. A 8—10 éves gyermeknek közöl minden két hétben 16 oldalra terjedő gyermeklapot, melynek címe „Gyermek Világ”. A serdültebb ifjuság számára ugyanilyen jerjedelmű, s ezenkívül érdekes tartalmu lapot ad kéthetenként „Aranyifjuság” cím alatt. A háziasszony részére ott van 3 féle melléklet, az egyik „A nő mint házi orvos”, melyet az országos nevű orvos dr. Bród Miksa ír, ott van továbbá „A házi kincstár”, mely a legujabb divatot közli és Sárossy Bella nagynevű írónő szerkesztésében jelenik meg, ott van végül, ami a háziasszonyra néző óriási szükségletet képez, a főzés, sütés és kertészetre vonatkozó rendkívül érdekes és fontos közlemények. A házikisasszony a magyar irodalom legnevesebb embereivel találkozik novellák és egyéb irodalmi termékek

alakjában. A családfő részére ott vannak a kitünő külföldi és belföldi események képekben bemutatva, s ezenkívül érdekesen megírva. Még tömémentelen apróságot találunk a „Tolnai Világ Lapjában”, melyet itt helyszűke miatt nem sorolhatunk fel. Ha nem ismeri ezen lapot, melegen ajánljuk hogy hozasson egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küld a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” Budapest, VII., Károly-körút 9.

Kalap és nyakkendő ujdonságok, a legolcsóbb árban beszerezhetők Friedmann Sándor utóda Fülöp Dezsőnél.

Egy elegáns garzon lakás a kállai-utca 9. számú házban kiadó. Értekezhetni lehet Unzár Lipót cégnél.

Zongora órát ad alapos képzettségű intelligens hölgy. Cím a kiadóhivatalban.

Vadásztöltények, löpor, serét, flóbert és revolver golyók. Kerti és szalon tüzijátékok, Dohányzsineg, és termény zsák legjutányosabban beszerezhető: Hirschler Mór cégnél Nyiregyháza, Városház-tér 5. sz.

Szilágyi és Diskant miskolci gépgyáros cég kitünő borsajtóira, valamint legújabb „Vilám” centrifugális bogozó és zuzógépére felhívjuk a figyelmét; különösen pedig a cég által feltalált és készített „Kessuth”, „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtók, nemkülömben a nagyüzemi préseléshez készített „Rákóczy

kettős kosaru” sajtókra, a melyeknél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyestíve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része aczél, alsó része faszerezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, ízét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon a cég borsajtói külön első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

Szerkesztői üzenet.

F. E. Budapest. Befogjuk sorozni.

KEREKES PÁL

uridivat különlegességek raktára
NYIREGYHÁZA. Városház-u. 3.

T. cz.

Tudatom a nagyérdemű férfiközönsséggel, hogy a közölgő őszi idényre

összes áruim árát mélyen leszállítottam.

Ugyanis:

Borsalinó kalapok . . . 8 K	Egész finom minőségű
Szines-, fekete kalapok 3 K	férfi és női Chewreaux
Férfi ingek 2 K	és Box cipők . . . 12 K
Angol felöltők . . . 30 K	Divatos nyakkendők 80 fil.

valamint összes áruimat hasonló árleszállítással bocsájtom a nagyérdemű közönség b. rendelkezésére.

Továbbá belföldi, angol és francia divatszövetekből már **40 koronáért készítek öltönyöket.**

Szíves megrendeléseket kér

tisztelettel

Kerekes Pál.

Városház-utca 3.

Telefon 93.

ÚJ ÜZLET! SZOLID ÁRAK!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség szíves tudomására hozni, hogy Nyiregyházán, a „Korona” épületben, (a MEISELS és SALGÓ cég volt helyiségében)

POSZTÓ ÜZLETET

nyitottam és azt a legdivatosabb gyapju és valódi angol szövetekkel szereltem föl.

Sok évi, a helybeli piacon szerzett tapasztalatom és ismeretségem lehetővé tették, hogy raktáramat a legújabb és legdivatosabb szövetekkel lássam el, úgy, hogy a legkényesebb izlésnek is minden tekintetben megfeleljek.

A n. é. vevő közönség szíves pártfogását kérve s magamat jóindulatukba ajánlva, vagyok tisztelettel

PREISZ BERTALAN.

Óriási választék!

Pontos kiszolgálás!

Gazdasági cikkek nagy választékban.

Wirtschaftler Ármin

Nyiregyháza, Pazonyi-u.

Vas és szerszám áru üzlete.

Chromserrett géphajtó szíjak egyedüli elárúsítását Szabolcs-megyére sikerült megszereznem.

Ezen géphajtó szíjak kivételes tulajdonságai a könnyű fajsúly, felülmulhatlan szilárdság és tartósság, simulékony, legmagasabb ellenálló képesség, még a legkisebb felületen is. Érzéketlen nedveség, kigőzölgés és mindenféle időváltozás vagy hőmérséklet befolyása ellen.

Árajánlattal készségesen szolgálók.

Tisztelettel:

Wirtschaftler Ármin.

Gépfelszerelési cikkek.

Fernolendt-féle **NIGRIN**

különösen ajánlható Chevreaux, Box-calf és Lackbörnek szép fényt kölcsönöz és a bőr tartósságát emeli. — Fenti védjegyre ügyelni kéretik. Mindenütt kapható.

Elsőrendű konyha berendezések.

Eredeti „Sack” ekerészek.

Ritka alkalmi vétel!

Angol férfi szövetek 3, 4, 5 és 6 korona méterje. Finom sima elejű férfi ingek, darabja 2 korona. Finom redős és puha elejű férfi ingek, darabja 2 korona 20 fillér. Finom jager férfi és női harisnya, párja 40 fillér. Finom szines kézelő, párja 30 fil. — Ugyisint az összes raktáron levő cikkek bámulatos —

OLCSÓ ÁRBAN

árusítatnak el

Práger Károlynál

Zöldség-tér.

UNGÁR LIPÓT

divatárúháza Nyiregyházán.

Megérkeztek

Az őszi idényre rendkívül nagy választékban a legutolsó divatujdonságok,

különösen a következő cikkekben:

Angol costum-, ruha- és blous szövetek. Ruha- és blous selymek. Angol blous selyem különlegességek. Flanellek, barchetek, télikendők, kész női fehérnemű, gyermek fehérnemű, Regenhart fele asztalkészletek, Legjobb gyártmányu vásznak törülközők és zsebkendőkhöz. Menyasszonyi kelengye raktár. Ugyisint gazdag raktár futó és sofa szőnyegek, függönyök és ágyterítőkhöz.

Férfi ing, gallér, kézelő.

Olcsó szabott árak.

KESZTENBAUM HERMAN

hordógyáros Beregszász.

Ajánlok jó fehér fából készített, szumentes boros

HORDÓKAT

a következő árakban:

165—180 literig á 6 K. 10 fillér,
200—240 literig á 6 korona,
240—315 literig á 5 K. 95 fill.,
hektoliterenkint.

Nyiregyházi állomásig szállítva.

A legjobb kivitelről tisztelt vevőimet előre is biztosítom.

Kiváló tisztelettel:

KESZTENBAUM HERMAN.

Szülők különös figyelmébe!

Mielőtt iskolás gyermekeiknek bármit is beszereznének, kérem az elismert legolcsóbb és legnagyobb választéku üzletem megtekintését.

Egy jó minőségű ruha-, haj- és fogkefe 15 kr. és feljebb. Egy jó minőségű bontó- és porfésű 15 kr. és feljebb.

Egy jó minőségű kétágu zsebkész 15 kr. és feljebb bőr pénzszény 15 kr. „

”Egy csinos zsebtintatartó csukható 15 kr. Jó minőségű gyermek zsebkendő 6 krtól feljebb.

Valódi tojás olaj szappan 7 kr. Csinos fa kassetta 50 kr.

Kézimunka kosarak 15 krtól feljebb.

Nagy választék iskolatáskákban.

Kitünő minőségű gyermek patent harisnyák. Gummi szallag, nadrágtartó; utazó kosarak, fakkofferek és kézi bőröndök.

Állandó

nagy gyermekjáték raktár.

Gyermek-kocsi. Reform szék.

Tisztelettel

Deutsch J.

(Hibján Sámuel utódai fűszer-üzlete m.)

Első Nyiregyházi Bazár.

FOGAK

fájdalom nélkül lesznek kihuzva. Plombák porcellán, arany, ezüst, stb. Ugyiszintén a legujabb szájpadiás nélküli fogak, koronák, hidmunkák készítettnek, az új

Fogorvosi és technikai laboratóriumban,
Nyiregyháza, Tokaji-u. 20.

Jövedelmező mellékkereset

500—600 koronát havonta

kereshet meg nálunk minden hivatású egyén, a ki törvényesen megengedett állam- és nyereség-sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával szándékozik foglalkozni. Ajánlatok intézendők:

Fővárosi Váltóüzlet Társaság

Adler és Társa céghez

Budapest, V., Nagykorona-utca 13.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daralók. Örlőmalmok, egyetemes aczél-ékek, 2- és 3-vasu ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Képviselő és bizományi raktár:

Májerszky Barnabás gépgyárosnál
Nyiregyháza.

Új boros hordók.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy az

Első Nyirvidéki Hordógyár

képviselőt megnyertem. Állandóan minden nagyságu hordókat nagy választékban raktáron tartok és legolcsóbb áron árusítom.

Ugyancsak üzletemben kapható bortaposó zsák minden nagyságban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A n. é. közönség pártfogását kérve

tisztelettel

Wassermann Sámuel.

Szőlő taposó zsák.

Üveg és porcellán.

Üvegezés és képkerekezés.

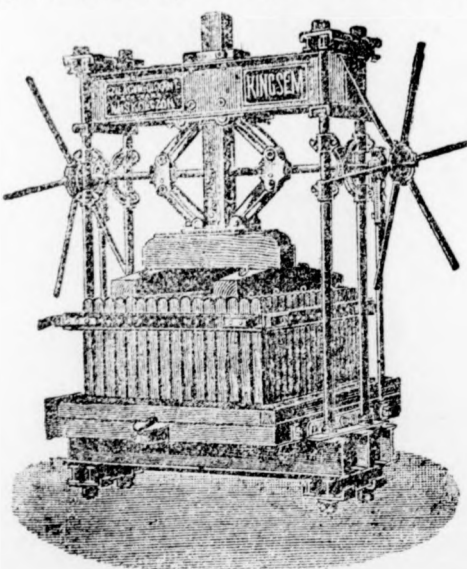
1902. Egri borászati kiállításon.
I-ső díj aranyérem és diszoklevél.

Temesvár 1901.
I-ső díj diszoklevél.

1902. orsz. gazdasági kiállításon
I-ső díj, állami aranyérem.

VILLÁM

legujabb centrifugális bogyzó és zuzógépek.

BORSAJTÓK.

Legujabb rendszerű könyök szerkezetű „Kossuth”, „Kincsem”, „Hegyalja”, „Mabilte” és „Acélorsós” a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legujabb rendszerű Rákóczy „kettős kosaru” sajtók nagy üzemű préseléshez.

Főelőnye: a must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőki-fejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető.

Szőlőzuzók és bogyzók.

SZILÁGYI és DISKÁNT

gépgyára

MISKOLCZON.

Árjegyzék ingyen.

THILLE

soványító teának hatása különösen kövér egyéneknek ismeretes.

Csomagja 2 korona. Kapható: TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Budapest, Király-utca 12-ik szám.

Hentesárut,

szalonnát, disznózsírt, szalámit tőpörtöt stb.
vásárol minden mennyiségben

A. SCHANIL,

zsiráru ügynöksége,
Bécs, XVII. Hauptstrasse 67.

SIRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak

— mellett kaphatók: —

FÜHRER ZSIGMOND FIAINÁL

— Nyiregyházán, —

Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

Kérjen csak

Selle & Kary's

FREDIN

legjobb tisztítószer mindenféle
sárga és fekete cipőhöz.

Különösen ajánlható

Boxcalfs-, Oscaria-, Chevraux és Lack
cipőknek.

— Bécs, XII/1. —

KÜLÖNLEGESSÉGI

mindennemű gazdasági gépek,
műszaki cikkek és malom-
berendezések előnyös feltételek
mellett beszerezhetők és raktáron is
találhatók

LICHTMAN VILMOS czgnél

ki birtok eladási és bérbeadási ügyvi-
teleket is elvállal.

Főüzlet: Nyiregyházán Gróf Károlyi-téren.
Fiókiüzlet: Mátészalkán.

Hogy hosszúéletűek és egészségesek legyünk,
igyunk

Répáti gyógy- sárványvizet.

Az erdélyi havasokból fakadó legjobb égvényes sa-
vanyu viz. — Magyarország Gieshübiere. — Az összes
ásványvizek gyöngye.

Toroklob, gyomor, vese és bélbajok, vérszegénység
és hólyag hurut ellen kitűnő gyógyhatásu.

Borral páratlan.

Ára: Egy liter 26 fillér. Fél liter 18 fillér.

A literes üvegekért 10 fillér, a fél literesekért 6 fillér fizetendő, ami
azonban visszatérítetik.

Főraktár:

HOFFMANN ADOLF

fűszerüzletében Nyiregyházán, Korona-épület.

Tankönyvek féláron!!

Gymnasiumban, polgári iskolában és az összes
elemi iskolákban használandó iskolakönyvek új
példányok bolti áron, használt példányok féláron

— KAPHATÓK: —

Piringer János

könyvkereskedésében Nyiregyháza. |Városháza|

— !! IRÓSZEREK, RAJZSZEREK !! —

Diák naptár és diák almanach ingyen.

Első nyirvidéki hordógyár

Nyiregyháza, Zöldségtér 9.

A legkitűnőbb anyagból készítünk
átalagokat minden nagyságban.

Hordókat

gőnczitől kezdve a legnagyobb transport hor-
dóig, ugyszintén szüretelő és pince-edényeket,
tölgy vagy fenyőfából a legjutányosabb áron.

Elvállal ugy magános, mint üzleti vagy uradalmi

pince-berendezéseket,

javitásokat s minden e szakba vágó munkát.

Kész hordókban állandó raktár.

Meghívásra bárhol megjelen.

Hoffherr és Schrantz
gazdasági gépgyár

bizományi raktára

MANDL EMIL

szénraktárában

Nyiregyháza, Széchényi-tér 8.

Ajánlja:

Új Victoria sorvető és
legjobb műtrágyaszóró
gépeit váltó kerekek nélkül.
Répa és szecska vágóit,
Gőzcséplő gépeit. Stb.

Köszén, pirszen, faszén nagyban és kicsinyben.